

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 23 grudnia 2019 r.
PSVI.431.2.46.2019
KOXII.431.37.2019

**WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE**

**ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w KATOWICACH
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice**

I Dane organizacyjne przeprowadzenia kontroli

Zakres kontroli:	Merytoryczna i finansowo-księgowa ocena realizacji „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, w związku z umową zawartą z Wojewodą Śląskim, a miastem na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza na dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny oraz umową zawartą z Wojewodą Śląskim, a miastem na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza na dofinansowanie zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (kontrola za rok 2018).
Jednostka kontrolowana:	Miasto Dąbrowa Górnicza, ul. Graniczna 21, 41-300 Dąbrowa Górnicza. Jednostka organizacyjna wykonująca zadania: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Al. Józefa Piłsudskiego 2, 41-300 Dąbrowa Górnicza.
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Pan Marcin Bazylak – Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza.
Okres objęty kontrolą:	01.01.2018 r. - 31.12.2018 r.
Zespół kontrolerów i nr upoważnienia:	1. – inspektor wojewódzki w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, kierująca zespołem kontrolerów, upoważnienie nr PSVI.0030.147.2019 z dnia 11.10.2019 r., 2. – inspektor wojewódzki w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, upoważnienie nr PSVI.0030.148.2019 z dnia 11.10.2019 r., 3. – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, upoważnienie nr KOXII.0030.89.2019 z dnia 15.10.2019 r.
Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:	– art. 6 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 185 poz. 1092 ze zm.); – art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.); – art. 186 pkt 3 oraz art. 247 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.); – art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz.U. 2017 poz. 2077 ze zm.); – §5 umowy nr PSVI.943.8.74.2018 i §5 umowy nr PSVI.943.9.28.2018.
Termin kontroli:	17.10.2019 r. – 05.11.2019 r.

II Ocena ogólna do zakresu skontrolowanej działalności

Ocena ogólna:	<p>Merytoryczną i finansowo-księgową realizację „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, w związku z umowami zawartymi z Wojewodą Śląskim przez miasto na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza na dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oceniam, pod względem kryterium legalności i rzetelności, pozytywnie. Powyższa ocena wynika z założonych mierników i progów ich istotności zarówno w zakresie merytorycznym jak i finansowo-księgowym.</p> <p>Niemniej jednak należy wskazać, że w zakresie finansowo-księgowym stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przyjęciu do rozliczenia wynagrodzenia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w 6 miesiącach kwoty przekraczającej 2.100,00 zł brutto miesięcznie, co było niezgodne z § 1 pkt 2 umowy <u>PSVI.943.9.28.2018</u>. Nieprawidłowość w skali całego roku 2018 nie spowodowała przekroczenia założonego limitu i po stwierdzeniu błędnego naliczenia przy refundacji w miesiącu grudniu 2018 skorygowano błąd.</p> <p>W zakresie merytorycznym stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie przygotowywało planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej, w przypadku rodzin powstałych przed 2012 r. tj., przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co jest niezgodne z art. 77 ust. 3 pkt 2. Stwierdzona nieprawidłowość nie przekroczyła założonego dla kontroli progu istotności, jednakże może mieć wpływ na jakość pomocy świadczonej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w rozwiązywaniu trudnych spraw związanych z opieką i wychowaniem dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.</p>
Komórka wykonująca zadania z zakresu objętego kontrolą:	<p><u>Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej</u>¹: Skarbnik Miasta; Wydział Księgowo-Budżetowy. <u>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej</u>²: Główna Księgowa; Dział Finansowo-Księgowy; Dział Kadr, Płac i Organizacji, Dział Opieki nad Dzieckiem i Rodziną.</p>
Ustalenia stanowiące podstawę do oceny:	<p>Wojewoda Śląski udzielił dotacji celowej miastu na prawach powiatu Dąbrowa Górnicza na podstawie umów o udzielenie dotacji celowej zawartych w dniu 16.11.2018 r. na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia:</p> <ol style="list-style-type: none">1. asystentów rodzin - umowa nr PSVI.943.8.74.2018;2. koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej - umowa nr PSVI.943.9.28.2018; <p>w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”³.</p>

¹ W skrócie UM.

² W skrócie MOPS.

³ W skrócie Program.

Realizatorem ww. programu była gminna jednostka organizacyjna Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej. W roku 2018 program realizowali asystenci rodzin oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnieni w MOPS w ramach umów o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Całokształt spraw związanych z wypłatą wynagrodzeń wraz z potrąceniami, rozliczenia z ZUS i Urzędem Skarbowym, sporządzanie list wypłat, prowadzenie kartotek ewidencji wynagrodzeń pracowników należało do zadań Działu Kadr, Płac i Organizacji. Prowadzenie spraw związanych z planowaniem i realizacją budżetu oraz obsługą finansowo - księgową MOPS należało do zadań Działu Finansowo-Księgowego.

W roku 2018 w MOPS obowiązywał Regulamin wynagradzania pracowników MOPS w Dąbrowie Górniczej wprowadzony zarządzeniem nr DKPiO.013.37.2013 Dyrektora MOPS z dnia 08.11.2013 r. W §5 pkt 1 wymieniono składowe wynagrodzenia przysługujące pracownikowi, w tym m.in.: wynagrodzenie zasadnicze; dodatek za wieloletnią pracę; dodatek funkcyjny, zgodnie z §10 regulaminu; dodatek specjalny, zgodnie z §11 regulaminu; dodatek dla pracowników socjalnych, zgodnie z ustawą, etc.

1. Dofinansowanie kosztów wynagrodzenia ASYSTENTÓW RODZIN w 2018 r. – umowa nr PSVI.943.8.74.2018.

Dotacja celowa oraz środki finansowe z Funduszu Pracy wpłynęły na rachunek miasta w dniu 26.11.2018 r. z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystenta / -ów rodziny w ramach ww. programu **w łącznej wysokości 67.126,00 zł tj.:**

- środki rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 48.179,00 zł (71,773977%);
- środki Funduszu Pracy w wysokości 18.947,00 zł (28,226023%).

Wpływ dotacji oraz środków z Funduszu Pracy na rachunek bankowy miasta został ujęty w ewidencji księgowej budżetu miasta zgodnie z datą wpływu, w prawidłowej wysokości oraz klasyfikacji budżetowej dz. 855 rozdz. 85504⁴ § 2030⁵ oraz § 2690⁶, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych (...) ⁷ oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸.

⁴ Rozdz. 85504 - Wspieranie rodziny.

⁵ Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin.

⁶ Środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw.

⁷ Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 ze zm.

⁸ T.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.

Następnie dotacja oraz środki Funduszu Pracy zostały przekazane na rachunek bankowy MOPS, i tak:

- dotacja w wysokości 48.179,00 zł w dniu 27.11.2018 r.;
- środki Funduszu Pracy w wysokości 18.947,00 zł w dniu 03.12.2018 r.

Terminowo, w dniu 14.01.2018 r., miasto zwróciło na rachunek bankowy Wojewody Śląskiego odsetki uzyskane ze środków finansowych z Funduszu Pracy w wysokości 24,14 zł tj. zgodnie z §4 ust. 7 umowy PSVI.943.8.74.2018.

W roku 2018 MOPS realizował Program w ramach 4 etatów asystentów rodziny (5 pracowników).

Środki dotacji oraz Funduszu Pracy w roku 2018 zostały zaksięgowane na wynagrodzenia asystentów rodzin na podstawie poleceń księgowania w dz. 855 rozdz. 85504 §4010. Podstawą wystawienia PK były rozliczenia wynagrodzeń sporządzane przez Dział Kadr, Płac i Organizacji. Do rozliczeń przyjmowano wynagrodzenie zasadnicze wraz z wysługą lat poszczególnych pracowników. 67% tej kwoty stanowiło podstawę do rozliczenia na dotację celową i środki Funduszu Pracy według udziałów: 71,773977% - dotacja i 28,226023% - Fundusz Pracy. Łączna kwota zrefundowanych wynagrodzeń asystentów rodzin w roku 2018 wyniosła **z dotacji 48.179,00 zł oraz ze środków Funduszu Pracy 18.947,00 zł** w klasyfikacji budżetowej 855.85504.4010.

Kontroli poddano kwoty wynagrodzeń rozliczone, jako dofinansowanie ze środków dotacji oraz Funduszu Pracy dla 3 pracowników wykonujących w roku 2018 zadania na stanowisku asystenta rodziny w ramach 2 etatów.⁹

Ustalono, że dofinansowanie kosztów wynagrodzeń pracowników objętych próbą kontrolną było realizowane z dwóch źródeł tj. z 71,773977% udziałem rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie łącznej: 31.291,65 zł oraz 28,226023% udziałem środków Funduszu Pracy w kwocie łącznej: 12.305,83 zł, jednocześnie nie przekraczając kwoty 2.100,00 zł brutto miesięcznie dla asystenta na etat, zgodnie z warunkami § 1 ust. 2 i 3 umowy PSVI.943.8.74.2018. Nie stwierdzono dofinansowania ze środków dotacji lub Funduszu Pracy kosztów wymienionych, jako niepodlegające dofinansowaniu w § 1 ust. 4 umowy PSVI.943.8.74.2018.

Miasto partycypowało w kosztach wynagrodzeń objętych kontrolą asystentów rodzin, zapewniając wkład własny środków finansowych tj. minimum 33% udział wynagrodzenia brutto, zgodnie z § 2 umowy PSVI.943.8.74.2018.

⁹ Dane dotyczące wynagrodzeń przyjęte w rozliczeniach sprawdzono z danymi z systemu Optivum Płace (kartoteki zarobkowe wg list płac), listami płac oraz ewidencją księgową. Kartoteki płacowe pracowników oraz analityki wypłaconych świadczeń dla pracownika prowadzone były w aplikacji Optivum Płace współpracującą z aplikacją Optivum Kadry.

Zgodnie z §3 ust. 2 i 3 umowy PSVI.943.8.74.2018 zapewniono wyodrębnienie ewidencji księgowej środków finansowych otrzymanych z Funduszu Pracy oraz z dotacji celowej budżetu państwa oraz wydatkowanych z tych środków. Ewidencja środków otrzymanych prowadzona była w budżecie miasta na koncie 133-01 – Rachunek budżetu w korespondencji z rozbudowanym analitycznie kontem 901-02 – Dochody budżetu tj.: 901-02-5-D15-1 (r. 85504 §2030 - (MOPS) Asystent rodziny (um. PSVI.943.8.74.2018 z Woj. Śl.) oraz 901-02-7-22 (r. 85504 §2690 - środki z FP – ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” / PSVI.943.8.74.2018). Ewidencja wydatków z ww. środków prowadzona była w MOPS poprzez oznaczenie oddzielnego zadania: dla dotacji dla asystentów rodziny wyodrębniona została w ramach zadania własnego gminy – skrót WGD; natomiast środki z Funduszu Pracy wpłynęły na wyodrębnione na ten cel pozabudżetowe konto bankowe. Naliczenie wynagrodzeń (listy płac) ujmowano w ewidencji kont 404 / 231-01, natomiast ich wypłatę w ewidencji kont 231-01 / 130-02 z uwzględnieniem odpowiedniej klasyfikacji budżetowej wydatków. Dla ewidencji wpływu środków na pokrycie wydatków budżetowych jednostki oraz przeksięgowania zrealizowanych wydatków w ramach konta 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych wyodrębniono analitycznie konta: 223-75 dla wydatków na wynagrodzenia dla asystentów rodzin z dotacji; 223-79 dla wydatków na wynagrodzenia dla asystentów rodzin ze środków Funduszu Pracy.

Listy wypłat były każdorazowo oznaczone pieczęcią MOPS oraz nr 504-Asystenci zasadnicza, sygnaturą (numerem). Na listach zamieszczono podpis pracownika sporządzającego oraz podpisy pracowników potwierdzające sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, jak również podpis Głównej Księgowej oraz Dyrektora MOPS. Listy ujmowano w ewidencji księgowej konta 404 - Wynagrodzenia.

2. Dofinansowanie kosztów wynagrodzenia KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ – umowa nr PSVI.943.9.28.2018.

Dotacja celowa wpłynęła na rachunek miasta w dniu 26.11.2018 r. z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia koordynatora / -ów rodzinnej pieczy zastępczej w ramach ww. programu w **łącznej wysokości 202.003,00 zł.**

Wpływ dotacji na rachunek bankowy miasta został ujęty w ewidencji księgowej budżetu miasta zgodnie z datą wpływu, w prawidłowej wysokości oraz klasyfikacji budżetowej dz. 855 rozdz. 85508¹⁰ § 2130¹¹ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych

¹⁰ Rozdz. 85508 – Rodziny zastępcze.

¹¹ Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu.

zakładów budżetowych (...) ¹² oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych ¹³.

Następnie dotacja została przekazana na rachunek bankowy MOPS w wysokości 202.003,00 zł w dniu 27.11.2018 r.

W roku 2018 MOPS realizował Program w ramach 10 etatów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (12 pracowników).

Środki dotacji w roku 2018 zostały zaksięgowane na wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie poleceń księgowania w dz. 855 rozdz. 85508 §4010. Podstawą wystawienia PK były rozliczenia wynagrodzeń sporządzane przez Dział Kadr, Płac i Organizacji. Do rozliczeń przyjmowano wynagrodzenie zasadnicze wraz z wysługą lat poszczególnych pracowników. 67% tej kwoty stanowiło podstawę do rozliczenia na dotację celową. Łączna kwota zrefundowanych wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2018 wyniosła z **dotacji 202.003,00 zł** w klasyfikacji budżetowej 855.85508.4010.

Kontroli poddano kwoty wynagrodzeń rozliczone, jako dofinansowanie ze środków dotacji dla 5 pracowników wykonujących w roku 2018 zadania na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w ramach 5 etatów. ¹⁴

Ustalono, że dofinansowanie kosztów wynagrodzeń pracowników objętych próbą kontrolną było realizowane z dotacji celowej z 67% udziałem, i tak w miesiącach I-XI 2018 r. w kwocie łącznej: 103.389,17 zł. Refundacja wynagrodzeń z dotacji za miesiąc XII 2018 r. w kwocie łącznej 3.407,55 zł tj. do wysokości otrzymanej dotacji, obejmowała wynagrodzenia 10 koordynatorów (w tym 5 objętych kontrolą). Przy rozliczeniu wynagrodzeń pracowników objętych kontrolą nie przekroczono kwoty 2.100,00 zł brutto miesięcznie dla koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na etat. Powyższe było zgodne z warunkami § 1 ust. 2 umowy PSVI.943.9.28.2018. Nie stwierdzono dofinansowania z dotacji kosztów wymienionych, jako niepodlegające dofinansowaniu w § 1 ust. 3 umowy PSVI.943.9.28.2018. Miasto partycypowało w kosztach wynagrodzeń objętych kontrolą koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zapewniając wkład własny środków finansowych tj. minimum 33% udział wynagrodzenia brutto, zgodnie z § 2 umowy PSVI.943.9.28.2018.

¹² Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 ze zm.

¹³ T.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.

¹⁴ Dane dotyczące wynagrodzeń przyjęte w rozliczeniach sprawdzono z danymi z systemu Płace Optivum (kartoteki zarobkowe wg list płac), listami płac oraz ewidencją księgową. Kartoteki płacowe pracowników oraz analityki wypłaconych świadczeń dla pracownika prowadzone były w aplikacji Optivum Płace współpracującą z aplikacją Optivum Kadry.

W przypadku wynagrodzenia koordynatora nr 11 (wynagrodzenie pracownika nie podlegało szczegółowej kontroli w ramach próby kontrolnej) do rozliczenia wynagrodzenia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w miesiącach kwiecień, maj, lipiec, sierpień, wrzesień 2018 r. (rozliczenie do PK 5226/11/18 z 29.11.2018) przyjęto kwotę 2.118,88 zł oraz w miesiącu listopadzie 2018 r. (rozliczenie do PK 5514/12/18 z 14.12.2018) przyjęto kwotę 2.137,30 zł tj. kwotę przekraczającą 2.100,00 zł brutto miesięcznie, niezgodnie z § 1 pkt 2 umowy PSVI.943.9.28.2018. W wyniku błędnego przeliczenia zawyżono refundację wynagrodzeń w PK 5226/11/18 o kwotę 94,40 zł, natomiast w PK 5514/12/18 o kwotę 37,30 zł. Do rozliczenia wynagrodzeń za miesiąc grudzień 2018 r. do PK 5845/12/18 z 27.12.2018 r. kwota łączna przyjęta do refundacji wynagrodzeń koordynatorów z dotacji wyniosła 3.407,55 zł do wysokości pozostałych do wykorzystania środków (wg rozliczenia 67% kwoty wynagrodzeń koordynatorów w §4010 wynosiła 18.882,29 zł).

Przyczyna: Główna Księgowa MOPS wyjaśniła, że „(...) w PK 5226/11/18 oraz w PK 5514/12/18 omyłkowo wykazano kwoty przekraczające kwotę 2.100,00 zł brutto – wynikało to z błędu rachunkowego. Właściwego przeliczenia dokonano w m-cu grudniu 2018 r. i skorygowano powyższy błąd: PK 5226/11/18 – przebieganie wynagrodzeń koordynatorów za okres od I do IX 2018 r. – dokonano refundacji w wysokości 162.232,70 zł – należało zrefundować kwotę w wysokości 162.138,30 zł różnica 94,40 zł.

PK 5514/12/18 – przebieganie wynagrodzeń koordynatorów za okres od X do XI 2018 r. – dokonano refundacji w wysokości 36.362,75 zł – należało zrefundować kwotę w wysokości 36.362,75 zł różnica 37,30 zł.

Kwoty te zostały skorygowane przy rozliczeniu m-ca grudnia 2018 r. gdzie należało rozliczyć pozostałą kwotę w wysokości 3.539,25 zł po korekcie rozliczono pomniejszoną kwotę tj. 3.407,55 zł. Dotacja została rozliczona w prawidłowej kwocie i nie wystąpiło przekroczenie środków wynikających z zapisów § 1 pkt 2 umowy nr PSVI.943.9.28.2018. (...)”.

Zgodnie z §3 ust. 2 umowy PSVI.943.9.28.2018 zapewniono wyodrębnienie ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji celowej budżetu państwa oraz wydatkowanych z tych środków. Ewidencja otrzymanych środków w budżecie miasta prowadzona na koncie 133-01 w korespondencji z rozbudowanym analitycznie kontem 901-02 tj.: 901-02-1-D16-2 (r. 85508 §2130 - (MOPS) Koordynator rodz. pieczy zastępczej 2018 (um. PSVI.943.9.28.2018 z Woj. Śl.).

Ewidencja wydatków z ww. środków prowadzona była w MOPS poprzez oznaczenie oddzielnego zadania: dla dotacji dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wyodrębniona została w ramach zadania własnego powiatu – skrót ZPD. Naliczenie wynagrodzeń (listy płac) ujmowano w ewidencji kont 404 / 231-01, natomiast ich wypłatę w ewidencji kont 231-01 / 130-02 z uwzględnieniem odpowiedniej klasyfikacji budżetowej wydatków. Dla ewidencji wpływu środków na pokrycie wydatków budżetowych jednostki oraz przebiegania zrealizowanych wydatków w ramach konta 223 – Rozliczenie

wydatków budżetowych wyodrębniono analitycznie konto: 223-74 dla wydatków na wynagrodzenia dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Listy wypłat były każdorazowo oznaczone pieczęcią MOPS oraz nr 508-Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, sygnaturą (numerem). Na listach zamieszczono podpis pracownika sporządzającego oraz podpisy pracowników potwierdzające sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym, jak również podpis Głównej Księgowej oraz Dyrektora MOPS. Listy ujmowano w ewidencji księgowej konta 404 - Wynagrodzenia.

Zakres merytoryczny realizowanego zadania.

Prezydent Miasta Dąbrowy Górniczej zarządzeniem Nr 504.2011 z dnia 18.08.2011 r. wyznaczył Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz do organizacji pracy z rodziną. Ośrodkiem kieruje Pani Agata Róg pełniąca funkcję dyrektora od 1.06.2008 r.

Zadania Ośrodka zostały szczegółowo ustalone w Regulaminie Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej wprowadzonym Zarządzeniem Nr 2252.2017 Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z dnia 29.12.2017 r. w sprawie wprowadzenia tekstu jednolitego Zarządzenia Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

W okresie objętym kontrolą do ww. regulaminu wprowadzane były dwie zmiany:

- zarządzenie Nr 2494.2018 Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z dnia 24.05.2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej,
- zarządzenie Nr 2580.2018 Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z dnia 29.06.2018 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

Następnie Zarządzeniem Nr 2733.2018 Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z dnia 4.10.2018 r. w sprawie wprowadzenia tekstu jednolitego Zarządzenia Prezydenta Miasta Dąbrowy Górniczej zatwierdzono Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej z uwzględnieniem powyższych zmian.

Komórką organizacyjną działającą w strukturze MOPS realizującą ww. zadania jest Dział Opieki nad Dzieckiem i Rodziną.¹⁵ W okresie objętym kontrolą Dział podlegał bezpośrednio I Zastępcy Dyrektora. Pracę Działu organizuje i nadzoruje kierownik, który sprawuje kontrolę wewnętrzną w podległych mu Zespołach. W Dziale tym wyodrębnione zostały:

- Zespół Świadczeń

¹⁵ W skrócie Dział

- Zespół ds. Asysty
- Zespół ds. Pieczy Zastępczej

Kwalifikacje osób zatrudnionych na stanowiskach asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz zgodność liczby rodzin/rodzin zastępczych pozostających pod opieką asystentów rodziny/ koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Kontroli poddano akta osobowe 5 asystentów rodziny zatrudnionych w ramach 4 etatów oraz 12 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w ramach 10 etatów w roku 2018.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 zatrudniał 5 asystentów rodziny w ramach 4 etatów oraz 12 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ramach 10 etatów. Wszystkie osoby zatrudnione były na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Analizie zostały poddane akta osobowe wszystkich asystentów rodziny oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w okresie kontrolowanym. Ustalenia poczynione w trakcie analizy akt osobowych pracowników potwierdzają zgodność działań MOPS z art.12 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i art. 78 ust.1 pkt 1 lit. a-b oraz art. 12 ust. 1 pkt 2-4 i art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹⁶ w zakresie kwalifikacji i wymagań wobec osób zatrudnianych na stanowisku asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wszystkie osoby posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz spełniają ww. wymagania.

W 2018 r. asystenci rodzin objęli wsparciem łącznie 63 rodziny. Pod opieką 1 asystenta pozostawało w tym samym czasie do 15 rodzin, co jest zgodne z limitem określonym w art. 15 ust. 4 ustawy. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali opieką łącznie 154 rodziny zastępcze. Również koordynatorzy mieli jednocześnie pod opieką nie więcej niż 15 rodzin zastępczych co jest zgodne z limitem określonym w art. 77 ust. 4 ustawy.

Ustalenia dotyczące realizowanych zadań wykonywanych przez asystentów rodziny wynikających z art. 15 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontroli poddano realizację zadań wykonywanych przez 3 asystentów rodziny zatrudnionych w ramach 2 etatów. Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych z asystentami rodzin.

¹⁶ Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm., w skrócie ustawa.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że wobec rodzin, które nie potrafiły poprawnie funkcjonować, samodzielnie pokonywać trudności w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a analiza sytuacji rodziny wskazywała, że konieczne są dodatkowe działania, rodzina zostawała objęta wsparciem asystenta rodziny.

Przydzielenie asystenta poprzedzało spotkanie Multiprofesjonalnego Zespołu Pomocy Rodzinie, na którym obecna była dana rodzina. Po wyrażeniu przez nią zgody na współpracę pracownik socjalny przeprowadzał wywiad środowiskowy, po którym na okres 3 lub 6 miesięcy, w zależności od problemów występujących w rodzinie następowało przydzielenie asystenta rodziny.

Pierwsza wizyta asystenta w środowisku odbywała się zawsze z udziałem pracownika socjalnego. Po kilku wizytach asystenta, po których sporządzono dokument „opis sytuacji rodziny”, w którym określone były jej potrzeby, asystent we współpracy z rodziną oraz pracownikiem socjalnym opracowywał Plan Pracy z Rodziną. Wizyty asystenta u rodziny odbywały się nie rzadziej niż co 2 tygodnie, najczęściej jednak 1 raz w tygodniu. W sytuacjach gdy rodzina wymagała większego wsparcia wizyty odbywały się kilka razy w tygodniu. Asystenci wykonywali swoje obowiązki w zadaniowym systemie czasu pracy, który pozwalał na wsparcie rodzin również w godzinach popołudniowych. W swojej pracy asystenci udzielali pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, towarzyszyli rodzinom m.in. w wizytach lekarskich, wizytach w szkołach, do których uczęszczały dzieci, załatwianiu spraw urzędowych, zakupach, pomagali w rozwiązywaniu problemów wychowawczych a także opiekuńczych z dziećmi, motywowali do podjęcia i utrzymania pracy zarobkowej, proponowali udział w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze. Asystenci realizując swoje zadania współpracowali z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Nie rzadziej niż co pół roku dokonywana była okresowa ocena sytuacji rodziny, podczas której podejmowana była decyzja co do dalszej współpracy z asystentem bądź jej zakończenia. Rodziny, w których zakończyła się współpraca obejmowane były monitoringiem, trwającym najczęściej 3 miesiące.

W aktach prowadzonych przez MOPS znajdowały się dokumenty potwierdzające realizację zadania m.in. w formie zapisów asystentów w karcie „Działania krótkoterminowe podejmowane z rodziną i na jej rzecz”. W aktach rodzin znajdowały się również protokoły z posiedzeń Multiprofesjonalnego Zespołu Pomocy Rodzinie, adnotacje urzędowe oraz ankiety podsumowujące współpracę z asystentem rodziny wypełniane przez członków rodziny po zakończeniu współpracy.

Ustalenia dotyczące realizowanych zadań wykonywanych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej wynikających z art. 77 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontroli poddano realizację zadań wykonywanych przez 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych z koordynatorami.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że rodziny zastępcze pozostawały w stałym kontakcie z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej. Był to kontakt indywidualny w miejscu zamieszkania rodziny lub kontakt telefoniczny. Koordynatorzy udzielali pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, stanowili źródło wsparcia informacyjno-doradczego a także emocjonalnego dla rodzin. Koordynatorzy na bieżąco przekazywali rodzinom informacje o możliwości skorzystania z porad specjalistów pracujących w MOPS a także poza nim.

W aktach prowadzonych przez MOPS znajdowały się dokumenty potwierdzające realizację zadania m.in. w formie zapisów koordynatorów w kartach pracy z rodziną oraz dokumencie „Adnotacja urzędowa z wizyty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej”, która sporządzana była po każdej wizycie u rodziny.

W 2018 roku na terenie Ośrodka funkcjonowała samopomocowa grupa wsparcia dla rodzin zastępczych. Spotkania odbywały się raz w miesiącu. Uczestnicy grupy sami dla siebie stanowili źródło wsparcia emocjonalnego, informacyjnego i instrumentalnego, źródło zasobów, inspiracji i motywacji do działania. Spotkania grupy wsparcia dawały możliwość zbudowania platformy wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną rolę. W grupie uczestniczyło 11 osób. Pracownicy Działu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną cyklicznie raz w roku organizują piknik dla rodzin zastępczych a także kiermasz odzieży.

W swojej pracy koordynatorzy zapewniali rodzinom dostęp do specjalistycznej pomocy świadczonej przez specjalistów zatrudnianych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz specjalistów zewnętrznych. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pozostawali we współpracy z placówkami służby zdrowia, oświatowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi. W 2018 r. 67 rodzin zastępczych objętych zostało pomocą specjalistyczną.

W kontrolowanym okresie 15 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje w tym zakresie z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Sosnowcu.

Podczas kontroli ustalono, że pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej udzielali wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej w zależności od potrzeb wychowanków.

Na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności wspólnie z opiekunem procesu usamodzielnienia koordynator rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczył w opracowaniu indywidualnego programu usamodzielniania. Ponadto pełnoletni wychowankowie mieli możliwość uczestniczenia w Projekcie „INTEGRA III – program aktywnej integracji osób

zagrożonych wykluczeniem społecznym w Dąbrowie Górniczej”, którego głównym celem był wzrost zdolności uczestnika do podjęcia zatrudnienia oraz wzrost zdolności do integracji społeczno-zawodowej, która ma chronić przed wykluczeniem społecznym.

W projekcie brało udział 5 pełnoletnich wychowanków pozostających w pieczy zastępczej. Podczas projektu młodzież skorzystała z następujących form wsparcia:

- kurs prawa jazdy kategorii „B”
- kurs komputerowy E-Citizen
- kurs gospodarki magazynowej z obsługą wózka jezdniowego
- trening umiejętności społecznych
- doradztwo zawodowe
- poradnictwo psychologiczne
- praca socjalna

Ustalenia dotyczące opracowywania planów pracy z rodziną oraz dokonywania okresowej oceny sytuacji rodziny przez asystentów rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

Kontroli poddano 30% dokumentacji prowadzonej przez 3 pracowników wykonujących w roku 2018 zadania na stanowisku asystenta rodziny w ramach 2 etatów.

W poddanej analizie dokumentacji prowadzonej pracy z rodzinami w okresie objętym kontrolą opracowano 8 Planów Pracy z Rodziną. Wszystkie opracowane były zgodnie z wymogami ustawy.

Dokument przedstawiony jest w formie tabelarycznej. Zawiera dane rodziny, imiona i nazwiska jej członków, miejsce zamieszkania, datę sporządzenia planu, cel główny pracy z rodziną oraz cele szczegółowe, działania, termin wykonania oraz przewidywane efekty. Pod planem są podpisy asystenta rodziny, członka rodziny, pracownika socjalnego, oraz kierownika Działu potwierdzające udział ww. osób w tworzeniu dokumentu. W przypadku 2 rodzin obowiązujące w 2018 r. plany zostały opracowane przed okresem objętym kontrolą natomiast w 4 przypadkach Plany Pracy z Rodziną ze względu na objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny w miesiącu listopadzie bądź w grudniu 2018 r. powstały w 2019 r. tj. poza okresem objętym kontrolą.

Z analizy dokumentów oraz wyjaśnień asystentów rodziny wynika, że Plany Pracy z Rodziną były sporządzane po określeniu jej potrzeb. Realizacja planów odbywała się poprzez działania krótkoterminowe podejmowane z rodziną i na jej rzecz, które odnotowywane były w odrębnym dokumencie obowiązującym w MOPS. Każde działanie asystenta rodziny (wizyty u rodziny, kontakt telefoniczny z rodziną, wizyty rodziny w MOPS, kontakt ze szkołą do której uczęszczają dzieci, kontakt z pracownikiem socjalnym, towarzyszenie podczas wizyt lekarskich i inne) odnotowywane było w ww. dokumencie. Na podstawie analizy planów, wpisów w karcie działań podejmowanych z rodziną i na jej

rzecz oraz rozmów z asystentami rodzin można stwierdzić, że praca asystentów rodzin odbywała się wg indywidualnych potrzeb danej rodziny oraz z jej udziałem.

W kontrolowanym okresie, w aktach poddanych analizie dokonano 13 okresowych ocen sytuacji rodziny. Dokument zawiera podstawowe informacje o rodzinie, zakładane cele współpracy z rodziną (główny i wynikające z niego cele szczegółowe), zadania wykonane z rodziną, przez rodzinę i na jej rzecz (w danym okresie), partnerzy we współpracy z rodziną. Ocena okresowa kończy się podsumowaniem, w którym określone jest czy asystentura zostaje zakończona czy też rodzina przedłuża współpracę z asystentem.

Ustalenia dotyczące sporządzania planów pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej oraz corocznego sprawozdania z efektów pracy przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej.

Kontroli poddano 30% dokumentacji prowadzonej przez 5 pracowników wykonujących w roku 2018 zadania na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W poddanej analizie dokumentacji prowadzonej pracy z rodzinami zastępczymi w okresie objętym kontrolą znajdowały się plany pomocy dziecku, które składały się z 2 części. Część 1 „Plan pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej” zawierała:

- podstawowe dane o dziecku - metryczkę (imię i nazwisko dziecka, datę urodzenia dziecka, adres zamieszkania, podstawę prawną umieszczenia w rodzinie zastępczej, przyczyny umieszczenia, dane rodziców biologicznych dziecka,
- informacje o sytuacji zdrowotnej dziecka,
- informacje o edukacji dziecka,
- uwagi.

Część 2 „Indywidualny plan pomocy dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej” to dokument przedstawiony w formie tabelarycznej zawierający:

- Cel główny pracy z dzieckiem
- Cele, działania oraz termin ich wykonania i osoby odpowiedzialne.

Na dokumencie widniały podpisy koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, członka rodziny, asystenta rodziny jeśli współpracował z rodziną biologiczną oraz kierownika Działu.

Podczas posiedzeń dotyczących okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej dokonywano „Okresowej oceny wykonania działań i realizacji celów indywidualnego planu pomocy dziecku”. W 2018 roku sporządzono 41 adnotacji, że z uwagi na fakt dalszego pobytu

dziecka w rodzinie zastępczej oraz zważywszy na to, iż cele i działania są długofalowe, obowiązuje dotychczasowy plan pomocy dziecku.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach, w pracy z 6 rodzinami zastępczymi 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie przygotowało planu pomocy dziecku, co jest niezgodne z art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy.

Przyczyna: kierownik Działu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Pani Agnieszka Zaremba wyjaśniła, że stan taki wynika z błędnie zinterpretowanej ustawy, tzn., że w przypadku rodzin zastępczych powstałych przed 2012 rokiem, czyli przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przepis ten nie ma zastosowania.

Skutek: brak planów pomocy dziecku może mieć wpływ na jakość pomocy świadczonej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w rozwiązywaniu trudnych spraw związanych z opieką i wychowaniem dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmujący opieką rodziny zastępcze/rodzinne domy dziecka powinni realizować wszystkie zadania wynikające z art. 77 ust. 3 ustawy, w tym również „przygotowywanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, **planu pomocy dziecku.**”

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej w I kwartale 2019 r. złożyli Dyrektorowi MOPS sprawozdania z efektów swojej pracy za rok 2018. Sprawozdania zostały sporządzone w formie opisowej. Zawarto w nich informacje statystyczne i merytoryczne obejmujące różne sfery pracy koordynatorów. Ponadto w sprawozdaniach ujęto m.in.:

- liczbę rodzin, z którą koordynator pracował w danym roku sprawozdawczym,
- liczbę wizyt w miejscu zamieszkania rodzin zastępczych, w tym sporządzonych adnotacji urzędowych,
- informację dotyczącą przygotowania/modyfikowania planów pomocy dziecku,
- informację dotyczącą dokonania ocen rodzin zastępczych a także ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informację dotyczącą sporządzenia indywidualnych programów usamodzielnienia.

Osoby
odpowiedzialne za
wykonywanie zadań
z danego obszaru
kontroli w
przypadku

Pani Agata Róg – Dyrektor MOPS w Dąbrowie Górniczej;
Pan – I Zastępca Dyrektora MOPS;
Pani – Główny Księgowy MOPS;
Pani – księgowa Dział Finansowo-Księgowy MOPS;
Pani – specjalista ds. księgowości Dział Finansowo-Księgowy MOPS;

stwierdzonych
nieprawidłowości:

Pani Magdalena Turska – Kierownik Działu Kadr, Płac i Organizacji MOPS;
Pani [imię] [nazwisko] – inspektor Działu Kadr, Płac i Organizacji MOPS;
Pani Agnieszka Zaremba – Kierownik Działu Opieki nad Dzieckiem
i Rodziną MOPS.

III. Uwagi i zalecenia pokontrolne

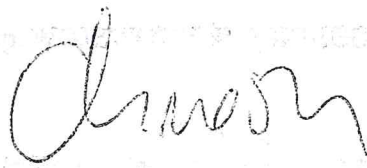
Zalecenia

pokontrolne:

1. Wzmocnić nadzór nad rozliczaniem dofinansowania kosztów wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, celem wyeliminowania przypadków przekroczenia kwoty maksymalnej, wskazanej w umowie dotacyjnej.
2. Zobowiązać koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej do przygotowania planu pomocy dla wszystkich dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

IV. Pouczenie

Oczekuję przedstawienia przez Pana, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

.....
Podpis kierownika jednostki kontrolującej